

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
Pe jumătate 32 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

Leul și crețarul.

Ajuns'am, dragi cetitori, și la aceasta. Un leu nu prețuește mai mult decât un crețar vechiu unguresc sau decât doi bani vechi românești. Și asta o putem vedea zilnic:

O pereche de boi de frunte era înainte de bătaie cu 300 de zloți buni, sau de floreni, chiar minunați să fi fost boii aceia, pentru cari se primea 400 de zloți, — astăzi perechea de boi e între 30 și 40 de mii de lei. O pereche de cisme era 4—5 zloți, — astăzi 500—600 de lei. O găină era 30—40 crețari, — astăzi e 30—40 de lei. O felderă de grâu 80—90 crețari, — astăzi 80—90 de lei. Un leu era egal cu un franc francez și elvețian, — astăzi este 8 bani francezi sau 2 și jumătate elvețieni. Un aur de 20 coroane era 20 lei, — astăzi este 820 de lei, și așa mai departe.

Și oare pentruce am ajuns la această stare într'adevăr dureroasă?

1. Pentrucă am făcut bătaie, unde ni-s'a prăpădit o mare parte a bogăției. 2. Pentrucă ne-am pierdut tot aurul ce l'am avut, la Moscva. 3. Pentrucă țara s'a încurcat într'o foarte mare datorie. 4. Pentrucă germanii au nimicuit tot ce au putut în Vechiul Regat. 5. Pentrucă guvernele noastre au adus îndată după 1918 tot feliul de mărfuri din străinătate, pe cari însă nu le-au plătit, iar aici acasă le-au făcut mere-pere. 6. Pentrucă guvernele noastre au stat bune (chizeș) pentru comercianții noștri în străinătate. Aceștia apoi la rândul lor au adus tot feliul de mărfuri scumpe, al căror preț aici în țară l'au tot urcat, și astfel au câștigat nu numai sută la sută, ci și mie la sută, dară datorile nu și le-au plătit, așteptând să crească leul. Acesta însă a tot scăzut. Comercianții străini i-au provocat să plătească, ai noștri n'au plătit și astfel și-au pierdut omenia în străinătate. 7. Pentrucă noi am importat tot feliul de prostii, ca sulemeneli pentru doamne și pentru domnii fără de minte, pudră, săpunuri scumpe, tot feliul de parfumuri și de mătăsurii, toate foarte pipărate, și astfel banii noștri au tot eșit din țară, de s'au umplut pungile neguțătorilor străini cu ei. In schimb dela războiu încoace am avut tot roadă slabă, și astfel am exportat foarte puțin. Banii noștri i-am cheltuit pe toate nimicurile, dar nu i-am putut aduce înapoi, că n'am avut ce vinde. 8. Pentrucă puține țări sunt în Europa, unde să se facă atâtea contrabande ca la noi. Se duc din țară vitele cu miile, porcii cu zecile de mii, și alte bunătăți, ca aur, argint, pietri scumpe, cu vagoanele. Astfel se îmbogățesc contrabandiștii, iar țara pierde avuții și dări. 9. Pentrucă în puține țări din lume e așa de atotputernic bacșișul ca la noi și 10. Pentrucă guvernele no-

stre n'au știut să aducă legi destul de bune, iar dacă le-au adus, nu le-au dus în deplinire. Le-a plăcut mai mult să fâgăduiască, decât să împlinească.

Iată, dragi cetitori, adevăratele cauze ale scăderii leului nostru! Sunt multe și dureroase, nu-i așa?

Și acuma, când va fi leul iarăși leu?

Socotiți și D-Voastră! Atunci, când greselile făcute se vor îndrepta. Și când va fi aceasta? A-târână dela conducătorii noștri, dar mai cu samă dela domnii deputați, senatori și miniștri. Când ei se vor gândi odată, să se pună pe lucru, să lase din multele neînțelegeri și gâlcevi și să vadă numai și numai de binele țării; când cinstea și omenia iarăși se va sălășui întru noi; când oamenii noștri nu vor asculta de orice glas de cucuac, de orice tras-împins, pierde-vară și taiefugă; când vorba va fi vorbă și fapta faptă; când nu vor mai îndrăzni oamenii de nimica să treacă prin mijlocul nostru; când cu toții, ca unii, vom striga: „Nouă ne trebuie cinste și omenie! E destul din minciună și fărădelege!“ — atunci, dragi cetitori, oamenii de omenie iarăși vor avea trecere la noi și leul va fi iarăși leu.

— **Bucuria diecezei unite a Orăzii-Mari.** In 21 Septembrie, adică în ziua de Sântă-Măria-Mică, se împlinesc 25 de ani, de când Episcopul Orăzii-Mari, Preasfințitul Dr. Valeriu Traian Frențiu, a fost hirotonit întru preot.

Cum pentru un preot cea mai fericită întâmplare este hirotonirea sa întru preot, adică ziua aceea, când darul Preasfântului Spirit s'a coborât peste el prin punerea mânilor arhierului și a primit puțerea cea sfântă, pe care nu o au nici împărații, dar nici chiar ingerii: de a lega și deslega pe pământ și în ceruri, — nu ne mirăm că vicarul episcopesc din Oradea-Mare, Preasfințitul Dr. Florian Stan, a dat o circulară către preoții din aceea dieceză, în care îi roagă:

1. Ca în presara zilei de vecernie, să se tragă clopotele în toate bisericile, vreme de o jumătate de ceas.

2. Sub decursul sfintei liturgii să se țină cuvântare despre însemnătatea zilei și să se cânte Doxologia și rugăciunile dela litie, sub decursul căreia vor suna clopotele.

3. După sf. Liturgie să se țină ședința festivă a curatoratului.

4. La festivitățile dela Oradea-Mare fiecare district protopopesc să fie reprezentat prin un delegat al preoției și altul al învățătorimeii.

Dorim și noi ca bunul Dumnezeu să-l țină pe Preasfințitul dela Oradea întru mulți ani; să-l dăruiască sfintelor sale biserici în pace, întreg, onorat, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului Său!

Cum stă lumea și țara.

A trecut primejdia războiului.

— Italia și Grecia spre o împăcare cinstită —
— Hotărârile curții internaționale de justiție —

Dupăce aproape o săptămână întreagă lumea a retrăit iarăși grozavele clipite dinainte de izbucnirea marelui războiu, bunul Dumnezeu s'a milostivit de omenimea cea atât de nenorocită, a luminat mințile conducătorilor popoarelor și i-a făcut să încuajure primejdia unui groaznic războiu, care, Dumnezeu știe, ce nefericiri ar fi adus pe capul nostru al tuturor.

Cetitorii noștri cunosc din numărul trecut al gazetei noastre cum s'a iscat marea neînțelegere dintre Italia și Grecia. Știm și ce a cerut una și ce a ȳmbiat alta, își aduc aminte și de îngrijorătoarea fapta a Italiei, ocuparea insulei Corfu.

Ei bine, Grecia, văzând unde s'a ajuns, a alergat într'un suflet la „Societatea Națiunilor“ și, cerându-i sprijinul, a fâgăduit că se supune hotărârilor ei. Italia în schimb a susținut sus și tare, că aici n'are de ce se amesteca „Societatea Națiunilor“, ci ea are dreptul să-și facă sângură dreptate. In clipita aceasta cu toții au stat ca uluiți, pentrucă bine știau, că o sângură scânteie e de ajuns, să aprindă aierul plin de praț de pușcă al Europei.

Atunci „Societatea Națiunilor“ a ajuns și ea în mare incurcătură, neștiind iute, cum să facă dreptate. Dar, spre ferisire, conferința ambasadurilor, adică a miniștrilor de externe a marilor puteri, s'a adunat și a adus următoarele hotărâri:

1. Inaltele autorități militare grecești vor prezenta scuze înputerniciților marilor puteri la Atena.

2. La Atena se va sluji un prohod în cinstea morților, fiind de față guvernul grecesc.

3. In ziua înmormântării năile grecești vor da onorurile năilor celor 3 mari puteri.

4. La coborirea osămintelor celor ucșiți în naia italiană se vor da onorurile militare rămășițelor pământești.

5. Guvernul grecesc va asigura conferința ambasadurilor, că va cerceta cauza și va pedepsi cât se poate de aspru pe cei vinovați.

6. La cercetarea aceasta va lua parte o comisie compusă din delegații Franței, Angliei, Italiei și Japoniei, sub președinția delegatului japonez.

7. Și Albania se va învoi ca cercetările, dacă va fi de lipsă, să se facă și pe pământ albanez.

8. Grecia va depune o garanță de 50 milioane lire italiene la Banca Națională Elvețiană.

9. Italia va ocupa Corfu numai vremelnic. Invoindu-se „Societatea Națiunilor“ să

primească punctele acestea, iară Italia primind atât ea cât și Grecia aceste puncte, pacea este asigurată.

Horthy nu se ostoiaie.

— El vrea să implante steagul maghiar pe creasta Carpaților. —

Zilele trecute regentul Horthy al Ungariei a fost de față la împărtășirea câtorva viteji unguri. Cu această ocazie el a ținut o vorbire, în care a arătat, că Ungaria nu poate rămânea ciuntită. Ea trebuie să se refacă. Veni-va vremea, când vitejii unguri vor implanta iarăși steagul maghiar pe creasta Carpaților, pentru că ungurii sunt oameni de ispravă, buni patrioți și oameni de omenie.

La aceasta ne dau nădejde — spune Horthy — chiar puterile mari, mai cu seamă Anglia și Italia, cari au declarat în nenumărate rânduri, că fără de vechea Ungarie nu poate exista ordine și pace în Europa de mijloc. *Cuvântul lor va fi mai tare decât uneltirile micilor noștri dușmani, cari sunt desbinați între ei și pe cari numai groaza de vitejia maghiară și teama de a-și pierde prada îi mai ține uniți.*

Turcii și-au refăcut țara, Bulgarii tot asemenea, Germania asi-mâne vine în rând Acuma e rândul nostru.

* * *

Înțeleg domnii noștri dela București, ce înseamnă declarația lui Horthy? Până când ne vom desbina, până când vom lăsa, ca o seamă de oameni să-și umple buzunarele, să dea pe grozavii, iar țara să rămână în halul în care se află și dușmanii să se întărească?

Cei din fruntea țării să se gândească a face ordine în țară, până nu e prea târziu.

— **Aviz școlar.** Toți elevii, cari au studiat în anul trecut la liceul de băieți din Blaj și și-au înaintat cerere și pentru acest an, sunt primiți în liceu. Inscrierile vor fi pentru cl. I. în 18, pentru celelalte clase în 19 și 20 Septembrie.

Direcțiunea.

Grăunțe sufletești.

Cât prețuește trupul nostru.

În porunca a cincina Dumnezeu ne oprește, să nimicim viața noastră proprie ori a deaproapelui nostru și să fim fără de suflet față de animale.

Viața trupească este un bun foarte mare, fiindcă trupul nostru este locuința și instrumentul (unealta) sufletului.

„Nu este mai bună avuție decât sănătatea trupului“, cetim în cartea lui Isus fiul lui Sirach (20, 16). Trupul este locuința sufletului și precum dela casă atârnă sănătatea oamenilor, așa atârnă dela sănătatea trupească și sănătatea sufletească. Într'o casă umeză, necurată, nesănătoasă locuitorii sunt palizi și bolnăvicioși; — întocmai așa și într'un trup nesănătos, chiriașul, care este sufletul, se îmbolnăvește. Asemenea suntem noi oamenii unui ou, a cărui coajă dacă este stricată puilul nu mai trăiește, ci moare; — așa și sufletul nostru, pierde într'un trup nesănătos și hârbuit. Iată pentru ce spuneau strămoșii noștri romani: „Suflet sănătos în trup sănătos“.

Trupul nostru al Domnului este, zice sf. Pavel în epistola sa cea dintâie către Corinteni, nu numai pentru că l'a făcut Domnul, ci și pentru că l-a răscumpărat Fiul Său cu scump sângele Său. „Au nu știți, că trupul vostru este biserica Duhului sfânt, carele lăcuște întru voi, pe care-l aveți dela Dumnezeu, și nu sunteți ai voștri? Că sunteți cumpărați cu preț“ (I. Cor. 6, 19—29). Bunul străin însă trebuie cruțat. Chiriașul, al cărui nu este casa a lui, n'are dreptul, să strice și să dărâpăneze casa pe care o are în chirie; — întocmai așa nu avem dreptul să stricăm și să dărâpănam nici trupul nostru, în care locuște sufletul, pentru că al Domnului este, și noi numai chiriași suntem.

Mai este apoi trupul nostru și un instrument (unealtă) a sufletului, prin care ne câștigăm merite (vrednicii) pentru fericirea veșnică. Și precum orice unealtă se poate folosi și rău; întocmai așa putem folosi rău și trupul nostru.

De aceea zice sf. Pavel: „Să nu împărătească dară păcatul trupul vostru cel muritor, ca să-l ascultați pe el întru poftele lui. Nici să va faceți mândulările voastre arme de nedreptate păcatului“ (Romani, 6, 12—13). Dumnezeu va cere oarecând socoteală pentru toți talanții încredințați nouă (Mateia 25, 19), și așadară și pentru trupul nostru.

Viața noastră este vremea sămănăturii. Celce trăiește mai mult, poate să îndeplinească mai multe fapte bune, așadară poate să adune mai multe comori, pe cari nici rugina, nici moliiile nu le strică, nici furii nu le sapă și nu le fură (Mateiu 6, 19). Viața lungă este un dar al lui Dumnezeu, pe care trebuie să-l știm prețui.

Să ne prețuim deci trupul nostru și să ne păstrăm sănătatea, pentru că Domnul astfel voințe și poruncește.

Grozăviile cutrămurului de pământ din Japonia.

Din știrile sosite se vede, că într'adevăr cutrămurul din Japonia a fost unul dintre cele mai grozave, câte cunoaște istoria. Nici astăzi nu se știe încă, câte sute de mii de oameni au perit. Fapt e, că în urma cutrămurului au dispărut de pe fața pământului 19, zi nouăsprezece insule: în schimb s'a ivit o nouă insulă, care, Dumnezeu știe, dacă va fi trainică.

Dintre împuterniciții străini în Japonia au murit: Ambasadorul Statelor Unite Nordamericane cu soția sa, precum și consulul american cu soția sa și Dșoara Doris Babitt. Apoi consulul francez.

Preoții japonezi îngroapă toată ziua și fac slujbe deasupra dărămurilor. În ziua primă a cutrămurului s'au simțit 216 zguduituri, dintre cari cea mai lungă a ținut 6 minute; în ziua a doua 57 de zguduituri. Peste un milion de oameni sunt fără adăpost.

În Tokio, capitala Japoniei, s'au dărămat 200 de mii de case, și au murit 150 mii de oameni. Insula Oskina a dispărut și la câteva zile iarăși s'a ivit, având un nou vulcan, și continuându-se cutrămurile.

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Bogatul și săracul.

Trăiau odată, într'un sat dosit de ochii lumii, doi oameni. Unui putred de bogat, iar celalalt sărac lipit pământului. Dumnezeu a vrut, ca ei să fie vecini: la dreapta palatul avutului, de partea stângă cocioaba calicului.

Cine trecea pe lângă gospodăriile acestor vecini, se opriau mirați: cum se pot suferi acestea unul lângă altul?

— »Eu« — zise odată un trecător, — »să fiu în locul chiaburului, l'aș muta pe sărăntoc cu casă, cu masă, cu cățel și purcel undeva departe, departe, încât nici de veste să nu-i mai aud. Aș dărâma huruba și în locul ei aș zidi o altă aripă caselor«.

— »Ba eu aș face altceva — răspunde însoțitorul, — atâta l'aș năcăji și amări pe părțitul, că ar fugi de groaza mea!«

Se întâmplă să treacă și drumeți, cari puneau parte săracului.

— »Să fiu în locul omului năcăjit, — spunea odată un drumeț, — aș fura, de câteori mi s'ar da bine, dela bogat. Și cred, că n'ar fi nici un păcat!«

— »Eu să am, ce are bogătanul acesta«, — s'a ocoșit altul, — aș da o parte săracului, ca să prindă și el putere. Nu s'ar cunoaște de unde ar lua și pe de-asupra și-ar câștiga comoră mai mare în cer!«

Și nu era trecător, care să nu gândească ceva, trecând pe lângă gospodăriile aceste nepotrivite. Unul ținea parte chiaburului, altul calicului, dar cu atâta rămăneau. Căci nime nu îndrăsnea s'o spună tare, ca să ajungă la urechile celor doi vecini.

Cu toată nepotriveala asta, vecinii trăiau bine întreolaltă. Prietenie strânsă n'au putut lega, căci vedeți dumniavoastră, cum e în lumea asta: săracul nu se simțește bine între bogați, ceștia din urmă nu prea au lipsă de săraci. Rău încă nu se aveau, ca să se dujmănească, căci chiaburul n'avea ce râvni la sărăntoc și sărăntocul știa, că fânțarul nu poate strica elefantului.

Așa, fiecare cu năcăzurile și bucuriile lui, vecinii își dăpăneau firul vieții, care ori ești bogat ori sărac, odată se rupe și rupându-se ajungi să poți sta alături, unul lângă altul.

Cum între gospodăriile lor se înălța un zid gros, uriaș, vecinii nu se prea vedeau de multe ori. Doar numai în stradă dacă se întâlneau, se vedeau unul pe altul. Atunci săracul da binețele cinstit, iar celalalt mulțimea tot în așa fel.

Dar dacă zidul dintre ei, nu îngăduia să se vadă mai des, totuși nu era așa înalt, ca vorbele din ograda unuia să nu-l poată sări și să ajungă în ograda celuilalt. Căci vorba sboară, zice un proverb bătrânesc. Și peste zidul celor doi vecini vorbele sburau, unele după altele, așa că ce se vorbea în curtea bogatului ajungea la urechile săracului și vâicărelile năcăjitului treceau la vecin ca la ele acasă.

Mai cu seamă dimineața și seara, când stăpânul celor patru moșii mari da porunci argaților și îi întreba de starea averilor, săracul se pitia între buruienile din umbra zidului, făcându-se numai urechi. Atunci i-se sburlia părul de ce auzia:

— »Dar plugul acesta când l'ați și rupt?«
— »Dacă am arat cu el, nu putea rămânea tot nou!«

— »Calul acesta de ce schioapă?«
— »Pentru că și-o stricăt un chicior!«
— »Și fânul din jirada cea mare, cum de l'ați și gătat?«

— »Nu l'am mâncat noi, că boii!«
Apoi pocnește, sudalme urite ce mai treceau din curtea boierului! Săracul își făcea cruce și intra în casă să nu le mai audă.

— »Iară-i rău la vecinu«, se obicinu-i se spună celor din casă. »Slugile ăștia îl lasă plug!«

Dar și boierul, când îl lăsau părțagurile și auzia larma dincolo la vecinu, trăgea cu urechea. Și de multeori ducea veste cucoanei:

— »Vecinului i-o ouat două găini în pleava!« Sau: »Capra vecinului s'o sut pe gârliciu și i-o mâncat dovleacul din fereastră!«

Odată, nu știu cum se întâmplase, destul, că s'a aprins coșul dela casele boierești. Prin găurile hornului bulbuca flacăra ca dintr'o clăie de paie. Scânteile sburau pe casa vecinului, al cărei coperiș era din trestie. Săracul, văzându-se amenințat de-o așa mare primejdie, ea eșit din minți, sbieră cât îl ținu gura:

DE PRIN SATE.

Sfintire de biserică.

Credincioșii români din comuna Bărabant din protopopiatul Alba-Iulia, în anul 1922 și-au edificat o nouă și foarte frumoasă biserică de piatră, fiindcă cea veche, zidită la 1810, nu mai era încăpătoare și corespunzătoare vremurilor de azi, coperișul ciuruit de ploii, zidurile crepate, padimentul presărat cu pietre așezate la întâmplare și pe deasupra mai era și în loc nepotrivit, pe un deal în partea decătre apus miază-noapte dela marginea comunei.

Biserica cea nouă s'a edificat în centrul comunei, pe intravilanul dăruit de preotul Francisc Boțan și familia sa.

La edificarea bisericii au contribuit credincioși cu 188,490 Lei, piatra de lipsă, toate zilele de lucru și căratul întregului material.

Este de laudat faptul, vrednic de urmat, că nu au făcut colecte, ci întreaga sumă a fost repartizată pe credincioși, deși abia numără azi 900 suflete, fiind în majoritatea absolută oameni săraci, susținându-se din lucrul mâinilor, ca zileri pe la viile și moșiile domnilor din Alba-Iulia, cari aproape toți sunt ovrei. Trist, dar adevărat.

Biserica a fost binecuvântată în ziua de 28 August 1923 — S. Măria-mare — prin protopopul tractual, asistat de 6 preoți, în mijlocul unei bucurii generale. La acest act sărbătoresc și înălțător au luat parte, pe lângă credincioșii din partea locului, mulți din comunele învecinate și mai ales din Alba-Iulia.

După terminarea serviciului religios, oaspeții au fost reținuți la masa frugală și ospitalieră a preotului local, F. Boțan și a soției sale, cari, în ziua acestui mare praznic, își mai serbau și aniversarul al 19-lea al cununiei lor, fiind și ziua onomastică a Doamnei preotese.

Un preot atât de distins, care a dat dovadă de atâta tact și înțelepciune, — fără a cărui ajutor nici nu s'ar fi putut edifica biserică — și un popor atât de bun și ascultător, care la un moment dat a fost în stare să aducă jertfe, cari aproape îi întreceau puterile materiale, în aceste vremuri de nemai-pomenită scumpete, sunt vrednici să fie cunoscuți în

cercuri cât mai largi, pentruca pilda lor să fie urmată.

Mărire lui Dumnezeu, pace și mângâiere acestor buni credincioși!

Vasile Urzica,
protopop.

Cunoștințe folositoare.

Viespea

În atențiunea proprietarilor de vii.

«Îi ca o viespe» se spune despre muierea rea de gură, că și ea cu răutatea gurii taie și înghimpă, ca și viespea cu acul veninos. Viespia e cunoscută de toată lumea — primăvara și vara rar se vede prin grădini și vii, căci atunci e cuprinsă cu facerea cuibului și grija pentru generația viitoare. Când se apropie însă toamna și poamele încep să se coacă și strugurii în vie să se părguiască, le vedem din ce în ce mai des și câte-odată — cum e în anul acesta — în număr îngrozitor. Așa că auzim pe săteni tânguindu-se: «nu mi-au lăsat viespii nici-o boabă de busuioacă», numai «catrengii» sau: «ce-i vărățici trebuie să — culegem și să — vindem, că până la cules ne trezim cu nimica.» Omul cuminte însă nu se tânguește, ci cearcă să scape de dușman, mântuindu-și rodul ostenețiilor.

Viespea cu privire la om e o insectă și folositoare și păgubitoare, dar totuși se poate zice despre ea, ca și despre vrăbii și cioare, că nu-i cunoaștem dobânda din pagubă. E folositoare întru cât ea nu-și nutrește puieții ca albiina cu miere, ci cu multe feluri de insecte stricătoare (muște, goange, grieri, cosăși etc.) și mai ales cu larvele (viermi) acestor insecte. Și aici se vede, cât de minunate sunt lucrurile lui Dumnezeu. Viespea în ac are un fel de apă pișcăcioasă cum are urzica sau furnica, numită «acid formic» (apă de furnici). Pe lângă aceasta mai are un fel de venin, cari laolaltă, când viespea înțapă vreun vierme, nu-l omoară, ci numai îl amețește și așa îl duce în celula (căsulia) unde și-a pus oul și acolo stă «crud» (nu putrezește) până când iese puietul, ca să-l mănânce. (Cum viespea ști prinde insectele, o putem observa, chiar în culină, când vedem câte una bătând printre muște, până ce «incarcă» una și o duce la cuib). — E folositoare viespea — după cum

spun unii doftori învățați — fiindcă veninul din acul ei (dar mai ales de albină) — vindecă anumite boale: reumatismul (mătricea) și înțepinirea membrelor.

Dar paguba ce ni-o face nu se poate scoti. Strică prunele, perele, merele, dar mai ales strugurii și totdeauna alege poamele cele mai frumoase. Cară din ele tot miezul și nouă ne lasă numai coaja. Cum ne putem apăra de ea?

Cuibul de viespe e de celea mai multe ori rotund, de diferite mărimi, ca un măr, cât pumnul sau de mărimea unui cap de om, îmbrăcat într-o peliță cenușie, înlăuntru având 2—3 rânduri de faguri. Acestea cuiburi le acață de o grindă, de un căprior ori de streșină, în podurile caselor sau altor edificii, întrun tufiș des sau de vârful unei crengi, în pădure. Își fac însă cuibul și în scorburi de arbori, și multe specii în pământ. Prin urmare ca să ne scăpăm de viespi, întâiu le nimicim cuiburile toamna și iarna (deși atunci celea mai multe sunt goale) pentru ca primăvara, când încep să-și facă cuiburi nouă, să nu le folosească pe celea vechi și așa îngreunându-le munca le depărtăm de noi sau le împușcăm numărul; le nimicim cuiburile vara până când sunt în ele ouăle sau puieții. Iar acum, dacă în grădină ori vie sau în apropierea lor aflăm cuiburi de viespi, le nimicim turnând apă ferbinte sau aprinzând pucioasă (de aceea cu care se omoară stupii din coșnițele de nule) însă totdeauna numai seara după apusul soarelui și dimineața, când viespile toate sunt în cuib. Iar în grădină sau vie unde ne fac stricăciune, ne apărăm așa: în pom după mărimea lui punem mai multe sticle cu grumazul strimt (mai bune sunt celea de bere); în care am pus mai sus de jumătate apă, punem în ea o plută (o bucată de tuleu) pe care ungem ceva dulceață, și apoi ungem și gura sticlei. În vie punem o sticlă între 2—3 vițe. Viespile trag la dulceață, intră în sticlă, unde pier sau le nimicim noi. Dacă se adună mulți viespi, câteva zile înoim apa. Acesta e un mijloc ușor și practic, de care se poate folosi ori și cine.

Pețelca.

Ioan Carafiu, preot.

Omul fără foaie e ca zina fără soare.
Abonați deci și cetați „UNIREA POPORULUI”, care vă este cea mai bună prietină.

— «Sai vecine, că-mi arde casa!»
Bogatul a sărit cu servitorii și toți oamenii lui și au scăpat coliba omului.

Dar în sat se făcu mare haz pe socoteala săracului. Incepu lumea a-l lua la forfecate:

— «Ce mai face vecinu-to Toadere?»

— «Cere-ți de multeori făină'nprumut?»

— «Mai dă-ți-o'napoi?»

Toader tăcea, înghițind găluștele în sec. Văzuse și el, că a fost prea lung la limbă, dar îi părea bine, că și-a scăpat cocioaba.

O fire pismătăreață a și înțepat pe bogătan:

— «Cum rabdă Măria Sa, ca un vai de lume, ca Toader să-i zică: vecin.

— «D'apoi cum să-mi zică? Dacă mie vecin, nu-mi poate zice altcum, decât cum este!»

Și pismătărețul și-a mușcat limba, ne mai îndrăznind să zică ceva.

Uitasem, să vă spun că Toader avea o feteșcană, de care se apropia vremea mărităului. N'a împlinit douăzeci de ani și nimeri un pețitor, pe care fata îl primi bucuroasă, să-i fie bărbat.

Fript de gura satului, tatăl fetei se întreba adeseori:

— «Să chem pe boierul la ospăț sau să nu-l chem?»

Și-apoi se frământa singur: «Dacă nu-l chem, se va supăra, iar dacă-l chem și nu vine, ajung iar de răsul satului.»

Din încurcătura asta, l-a scos bogatul. Nerugat de nimeni, boierul s'a înbiat de naș tinerilor. Omului nu-i venea să creadă.

Cu cât se apropia ziua cununiei, cu atât i-se deschideau mai bine ochii săracului. Azi un val de pânză pentru mireasă, mâine un sac de grâu pentru socru mic, în a treia zi vase, linguri, cuțite, furcuțe pentru ziua ospățului.

Bogatul s'a ținut de cuvânt. A dus alături de cucoana pe tânăra pereche la altar. După cununie a stat la masa săracului, încărcată cu bunătăți din avuția lui.

Când petrecerea era în toiul ei, săracul, beat de fericire, nu se putu stăpâni, să nu spună camătrului:

— «Măria Ta»...

— «Nu, Măria Ta» — îl întrerupse bogatul, — «ci cumetre! Așa mă chiamă, de azi încolo!»

Pe Toader îl năpădiră lacrimile și se rătăci în vorbe:

— «Domnule, Măria Ta, vecine, cumetre!

O lume de oameni m'a îndemnat să-ți fac rău: să te fur, să te prădez... Spuneau, că nu-i nici un păcat... Dar n'am putut-o face... Cineva îmi spunea încet la ureche: cu boierul vei avea mare noroc... Acum, nu știu cum să-ți mulțumesc pentru bunătatea ce o-ai făcut cu casa mea!»

— «Cumetre» — îi răspunse boierul, strân-

gând mâna lui Toader — «și mie mi-au zis mulți să-ți mătur hârbuturile din apropierea caselor mele. Dacă încercam, poate c'o puteam face. Dar, tocmai, că te-am văzut, că nu râvnești la ce nu-i al tău, dacă nu te aveam de vecin, trebuia să-mi aduc un așa vecin, căci vecinul bun plătește mai mult ca un frate de departe.»

„Eu sunt bogat, — continuă boierul, — dar avuția nu o am câștigat pe cale nedreaptă. Am moștenit-o dela părinți și s'a mărit prin truda și hârnicia mea. Puteam și până acuma, să te ajut, dar n'am făcut-o, ca să văd până unde-ți ține omenia. Cred, că proba a fost destul de lungă, să pot spune, că nu m'am înșelat. De azi încolo casa mea și-e deschisă în ori ce năcaz. Cât pentru fini, mă voi îngriji, să nu cunoască lipsa».

Așa vorbi boierul, iar nuntașii, cari să oprimă din joc, începură cu toții a plânge.

Plângeau de bucurie!

Petrea Dascălu.

Hârnicia: Foamea pândește la porțiță dar în casa omului muncitor nu îndrăznește să între. Hârnicia este mama norocului. În vremea când lenșul doarme, tu ară: el va slămânsi, iar tu vei fi sătul și mulțumit. De când am oi și vaci toți îmi dau binețe. Vulpea care doarme nu-și îndulcește busele.

Știrile săptămânei.

Târgurile. 17 Septembrie: Marcod, Orșova. 19 Baia de Criș, Ciachi-Gârbău, Lupșa. 20 Aleșd, Ardihat, Bogșa, Brad, Căpâlna, Cernat. 21. Dobra, Gârcei, Hodoș, Huedin, Ibașfalău, Lăpușul-româneș, Lechița, Lipova, Lunca, Poiana Sibiului, Racoșul de jos, Sânmiclăuș, Sântămărie-Orlea, Șimleul Silvaniei, Vaidahaza, Zărnești. 22. Hălmagiu (jud. Arad). 23 Chișinău, Ghioroc.

Pentru luminarea poporului. Dl. Dr. Cornel Circa medic Uioara, ne-a trimis pentru fondul de susținere a gazetei 56 lei, iară Păr. Anton Fărcaș din Bârcea-mare 36 lei. Le mulțumim din inimă și dorim ca pilda D.-Lor să aibă cât mai mulți urmași.

Sârbia are prinț moștenitor. Intreagă Sârbia este în sărbătoare. M. S. Regina Sârbiei, Maria, fiica M. L. L. a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria, a dat naștere unui fecioraș sănătos Joi în 6 Septembrie.

Noul născut a fost numit Ștefan, iar la botez va primi numele de Dușan, nume ce l-a purtat cel mai viteaz voevod sârb.

Maiestatea Sa Regina Maria a României a plecat numai decât la Belgrad, unde a fost primită în mare bucurie.

Noul principe moștenitor al Sârbiei chează șuește nu numai fericiți unire dintre două inimi, ci și legătura de prietenie dintre cele două țări.

Să zicem deci și noi din toată inima noastră: »Trăiască Moștenitorul Iugoslaviei!» »Trăiască fericiții săi Părinți!» »Să trăiască fericiții Săi bunici, scumpulii noștri Sveranii!»

Noul nunțiu papal în România. Joi în 6 Septembrie noul nunțiu (imputernicit) papal, Excelența Sa Înaltpreasfințitul Dr. Angelo Maria Dolci, a sosit la Sinaia, unde a prezentat Maiestății Sale Regelui scrisorile sale de acreditare (trimitere pe lângă guvernul nostru) și a fost oprit la un prânz de gală.

Noul nunțiu este de 56 de ani și credem că-și va ști câștiga iubirea românilor, cu atât mai vărtos, că în marele războiu ni-s'a arătat de mai multe ori foarte binevoitor, alinând suferințele prizonierilor noștri din Turcia. I. P. S. Sa este Arhiepiscop titular de Gerapoli.

Episcopul Nicolescu al Lugojului a sosit în America. Aflăm din „Foaia Poporului” din America, că în 22 August Preasfințitul dela Lugoj a sosit în Cleveland-O. Luorul cel dintâi i-a fost că și-a cercetat parohia, în care păstorise înainte cu 15 ani.

Cununie. Duminecă în 9 Septembrie s'a cununat la Blaj dl profesor Iosif Pop dela liceul de băieți cu dsoara Otilia Morariu, fiica preotului nostru pensionar din Poiana Aiudului. Felicitările noastre!

Cât ne costă nefericirile de pe C. F. R.? Inginerii dela C. F. R. au socotit pagubele în vagoane și locomotive, în urma ciocnirilor și deraierilor de pe C. F. R., întâmplate dela 1 Septembrie 1922 până la 1 Septembrie 1923, la 520 de milioane lei. Alții însă spun, că se urcă și la 2 mii de milioane. Unde mai sunt viețile de oameni prăpădite și astfel brațele de muncă pierdute? Și toate acestea le suferim și le plătim noi, iară cei de vină se plimbă în automobile.

Înmormântarea asesorului consistorial Silvestru Nestor s'a făcut Joi cu mare pompă, fiind de față toți domnii din Blaj și țărani din comunele apropiate.

Prohodul l-a slujit însuși Înaltpreasfințitul Mitropolit Vasile, încunjurat de 8 preoți: canonici, directorii școlilor din Blaj, protopopul și parohul Blajului și 2 diaconi-profesori ai școlilor din Blaj. A predicat foarte frumos Păr. Aurel C. Domșa, protopopul Blajului, arătând faptele mărețe ale răposatului, și mai cu seamă

cinstea, hărnicia și munca sa de profesor și de asesor. La groapă a vorbit tot pe atât de frumos venerabilul director al școlii normale din Blaj, Păr. Ioan F. Negruțiu, luându-și rămas bun în numele profesorilor Blajului. Sieriul l-au purtat pe brațe 6 profesori tineri, așezându-l în frumoasa criptă din cimiterul greco-catolic. În veci pomenirea lui!

Binefăcătorii poporului. Păr. Vasile Barbul, paroh gr.-cat. Borlești p. Pomi, jud. Sătmar, ne-a câștigat 5 abonenți noi. Îi mulțumim din inimă și dorim, ca conducătorii poporului nostru să ia pildă dela cei ce înțeleg, ce mare binefacere e pentru un sat o gazetă scrisă anume pentru popor, care n'are alt scop decât răspândirea luminii, a culturii, a credinței și a cinstei și omeniei în poporul nostru. Numai având gazete cinstite și scrise pe înțelesul poporului vom putea înainta și susținea țara aceasta de Dumnezeu binecuvântată. Deci cu Dumnezeu înainte!

Soția prezidentului Statelor Unite din America de Nord cărpește ciorapii bărbatului ei. Cetim în „Foaia Poporului” din America (Cleveland O.), că soția prezidentului Statelor Unite, Doamna Coolidge, cărpește și acuma ciorapii soțului ei. Cu toate că a ajuns la cea mai mare cinste, ce se poate ajunge în America, nu i-e rușine de lucrul casei: de cusut, de cărpit și altele. „Foaia Poporului” ni-o arată și în chip, cum cărpește.

Ce zic la aceasta doamnele noastre de pe la orașe, mai cu seamă celea acuma pe ușor îmbogățite?

Greșală. În numărul trecut al gazetei noastre în raportul despre adunarea generală a Asociațiunii ținută la Timișoara s'a cules greșit numele noului ales președinte, care nu este Iosif ci Vasile Goldiș.

Nenorocire la îmblătit. Fata de 16 ani a învățătorului Vasile Ciupa din jurul Beiușului s'a urcat pe mașina de îmblătit și a lunecat cu un snop de grâu și a căzut în batoză, care i-a zdrobit cu totul piciorul cel drept. Au dus-o numai decât în spitalul din Beiuș, unde se luptă cu moartea.

O regină fericită este regina Wilhelmina a Olandei, care acuma și-a prăznuit 25 ani de fericită și neturburată domnie în Olanda. Ea urmat pe tron după moartea tatălui ei, Wilhelm III.

Câți oameni se prăpădesc în India de animale sălbatice. Guvernul din India arată, că în decursul anului trecut au fost uciși în Indii 1609 oameni de cătră tigri, 509 de leopardzi, 460 de lupi, 225 de crocodili și 2090 au murit mușcați de șerpi.

Bandă de hoți în jurul Beiușului. În comunele Telec și Săliște din jurul Beiușului stă ascunsă o bandă de hoți, constatătoare din 9 tovarăși. Aceștia umblă ziua prin sat și constrâng femeile, să le spună, cari oameni au mai mulți bani în comună. Astfel au făcut cu niște fete cari păzeau vitele. Le-au prins și atâta le-au bătut până le-au lăsat mai moarte și le-au spus tot ce au dorit.

O nevastă avea de gând, ziua pe la amiază, să meargă la ospăț la tatăl ei, într'alt sat, având un copil la sân. Au întâlnit-o tâlharii, i-au luat copilul și au bătut-o pe biata până era să-și dea sufletul, ca să le spună, cine are mai mulți bani la ei în comună și să le arete casa, pentrucă altfel nu-i dau copilul înapoi.

Unul dintre hoți s'a gândit și a mers chiar în Beiuș la un om acasă. A spus că el este din Salonta-Mare și că acolo se vând 12 jugăre de pământ și o casă, să vină deci să vază pământul. Pantea Zaharie, că așa-l chiamă pe omul cel bogat, s'a gătit de drum, a prins 2 cai buni la trăsură și a luat cu sine 10 mii

de lei pentru arvună. Ceialalți hoți, dacă au știut, că a mers de acasă, s'au băgat la el în casă și au întrebat pe o fetiță de 12 ani, care păzea casa, că unde pune tatăl său banii. Fetița a spus, că tatăl ei a dus banii cu sine. Dar nu i-au crezut ci au bătut-o, până le-a dat cheia și au luat banii, 25 mii de lei. Tâlharul care a mers cu trăsură l-a păcălit și a venit cu trenul mai iute din Salonta decât Pantea Zaharie și s'a întâlnit cu ceialalți hoți. (Știri dată la gazetă de Traian Mihoc din Săliștea Beiușului).

Câte gazete avem în România. O revistă din București: „Buletinul cărții” da la iveală, că în România au apărut în 1922 cu totul 657 gazete, dintre cari 471 sunt românești, iară 186 străine. Așadară avem destule gazete; întrebarea e însă, câți cetitori avem la ele? Asta să ni-o poată spune cineva!

Prețul banilor străini.

Pe la mijlocul săptămânii trecute s'au plătit la București:

1 dolar cu	220 lei
1 franc francez	12 lei 35 bani
1 liră engleză	995 lei
1 liră italiană	9 lei 70 bani
1 coroană cehă	6 lei 40 bani
100 coroane ungurești	1 20 bani
100 coroane vieneze	— 33 bani

Suta de lei s'a plătit la Paris cu 8 franci 5 bani.

Poșta Gazetei.

Vom da de aici înainte în gazetă numele tuturor celor ce ne-au trimis prețul abonamentului, pentruca să știe cetitorii, că s'au primit banii ori ba. Dară în loc să scriem numele întreg al cetitorului, vom da numai numărul, sub care se merge gazeta:

Nr. 1114—54 lei, 963—30 lei, 102—68 lei, 1590—20 lei, 508—32 lei, 1854—64 lei, 1411—44 lei, 17—32 lei, 1860—32 lei, 1874—32 lei, 1901—32 lei, 1925—32 lei, 1926—32 lei, 1929—32 lei, 30—32 lei, 637—34 lei, 19—70 lei, 164—64 lei, 1764—64 lei, 898—64 lei, 770—64 lei, 1878—32 lei, 1745—64 lei, 1657—64 lei, 644—10 lei. V. Pop, Petrița — 202-50 lei.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Palma

ând cumpărați tocuri de cauciuc, nu trebuie să căutați eflințitatea prețului ci să fiți atenți la calitate.

ereți dela pantofar cu insistență, tocuri și talpa de cauciuc „Palma”

Recl. Radio (61) 3-3

Frați săteni, foaia voastră e: „UNIREA POPORULUI”